

Heilig Avondmaal: gemeenschap met Christus

Hand-out bij de leerdienst over zondag 28 van de Heidelbergse Catechismus

Zondag 8 november 2020, 19.00 uur

Hervormde streekgemeente Noordhorn-Saaksum

Klassieke versie

Vraag 75: Hoe wordt u in het heilig avondmaal eraan herinnerd en ervan verzekerd, dat u aan het enige offer van Christus, aan het kruis volbracht, en aan al zijn weldaden deel hebt?

Antwoord: Op deze wijze, dat Christus mij en alle gelovigen bevolen heeft tot zijn gedachtenis van dit gebroken brood te eten en van deze drinkbeker te drinken. Daarbij heeft Hij beloofd, ten eerste dat zijn lichaam even zeker voor mij aan het kruis geofferd en gebroken is en zijn bloed voor mij vergoten, als ik met eigen ogen zie dat het brood des Heren voor mij gebroken en de beker mij gegeven wordt; en ten tweede, dat Hij zelf mijn ziel met zijn gekruisigd lichaam en vergoten bloed even zeker ten eeuwigen leven voedt en laaft, als ik het brood en de beker des Heren als zekere tekenen van het lichaam en het bloed van Christus uit de hand van de bedienaar ontvang en met de mond nuttig.

Vraag 76: Wat wil dit zeggen: het gekruisigde lichaam van Christus eten en zijn vergoten bloed drinken?

Antwoord: Het betekent niet alleen met een gelovig hart heel het lijden en sterven van Christus aannemen en daardoor vergeving van de zonden en het eeuwige leven verkrijgen, maar bovendien door de Heilige Geest, die zowel in Christus als in ons woont, zo met zijn heilig lichaam hoe langer hoe meer verenigd worden, dat wij – hoewel Christus in de hemel is en wij op de aarde zijn – toch vlees van zijn vlees en been van zijn gebeente zijn, en dat wij door één Geest – zoals leden van een lichaam door één ziel – eeuwig leven en geregeerd worden.

Schriftlezingen: Johannes 6:47-59; Johannes 15:1-8

Zingen: Ps. 65:1,2 | Ps. 25:4,6 | Gz. 228:1,2,5,6 | Ps. 22:13

Thema: Heilig Avondmaal: gemeenschap met Christus

1. Hij voor mij (vr. & antw. 75) 2. ik voor Hem (vr. & antw. 76)

Eenvoudige versie (dr. W. Verboom)

Vraag 75: Hoe leert en verzekert het Avondmaal je dat Christus zijn offer voor jou heeft gebracht?

Antwoord: Zo zeker als ik zie dat het brood voor mij wordt gebroken, zo zeker is zijn lichaam verbroken voor mij. Zo zeker als ik zie dat mij de wijn wordt gegeven, zo zeker is zijn bloed vergoten voor mij. Mijn geloof wordt versterkt door mijn Heiland als ik het brood en de wijn ontvang.

Vraag 76: Wat houdt het in dat we aan het Avondmaal het gekruisigde lichaam van Christus eten en zijn vergoten bloed drinken?

Antwoord: We delen in de vergeving van zonden als we zijn offer gelovig ontvangen. En we ervaren door de Heilige Geest de band met Christus.

Samenvatting van de preek

Aan de avondmaalstafel hebben wij *gemeenschap* met Christus, en met elkaar. Gemeenschap – is iets gemeen(schappelijks) hebben, een band of relatie (klas, gezin, huwelijk). In het oude Israël was samen aan tafel gaan een uitdrukking van gemeenschap. De gemeenschap met Christus bestaat in twee punten.

1. Hij voor mij

Jezus wilde dat wij het H.A. zouden gebruiken ‘tot Mijn gedachtenis’. Dit gedenken is niet als een terugdenken aan toen en daar, als een herinnering aan een overleden opa, maar het is bedenken dat Hij dit alles deed *voor mij*. Dat het betekenis heeft voor het hier en nu! Door brood en wij hebben wij gemeenschap met (of: deel aan) Christus’ lichaam en bloed (zie 1 Kor. 10:16). Jezus zegt in brood en wijn: ‘Ik voor u, omdat u anders de eeuwige dood had moeten sterven’ (form. H.A.). Het Evangelie blijft aan het H.A. niet op afstand, maar wordt persoonlijk!

Voor wie is het? De HC zegt: voor ‘mij en *alle* gelovigen’ – de groten en de kleinen, sterken en zwakken, zekeren en twijfelaars. Dit brood en deze wijn willen ons voeden *ten eeuwigen leven*. Jezus zegt: ‘Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven.’ Zo komt Hij met de nodiging óók tot ons, elke keer als het H.A. bediend wordt.

2. ik voor Hem

Maar met *Hij voor mij* is het niet klaar, want gemeenschap is wederzijds. ‘Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad.’ (1 Joh. 4:19) Onze liefde

is reactie en antwoord op Zijn liefde, want die gaat voorop. Eerst *Hij voor mij*, en daarna en daarom ook *ik voor Hem*.

Dat *ik voor Hem* is niet iets dat wij in eigen kracht moeten doen en dat van ons afhangt, het is iets dat de Heilige Geest doet. Zoals hoofd en lichaamsdelen door een ziel geregeerd worden, zo is het één Geest Die Christus als Hoofd en de gelovigen als Zijn leden regeert. De Geest 'die zowel in Christus als in ons woont', zegt de HC. Een wonder op zich: de Geest woont in Christus, en door Zijn Geest woont Christus in ons. Zoals dat kind zei: 'de Heere Jezus woont in mijn hartje.'

Dat verlost van de kramp dat wij het moeten doen. De Geest is het Die ons vormt naar het beeld van Jezus. Zoals de levenssappen vanuit de wijnstok in de ranken vloeit, zodat die vrucht kunnen dragen, zó vloeit de Geest vanuit Christus in de gelovigen, zodat zij vrucht kunnen dragen tot Zijn eer.

Het H.A. wijst op het sterven van Jezus Christus: *Hij voor mij*. Maar omdat Hij opgestaan is, werkt Hij ook met Zijn kracht in ons, en mogen wij antwoorden: *ik voor Hem*. Dat leren we aan het H.A., in de gemeenschap met de Gekruisigde én Opgestane Heiland.

Weerklank 393 – naar zondag 28-29 van de HC

1. Christus heeft het Zelf bevolen:
'Wie geloven,
moeten komen aan mijn dis.
Want voor hen heb Ik mijn leven,
prijsgegeven.
Houd dat in gedachtenis.'

8. Zoals brood en wijn dit leven
voedsel geven,
wordt de ziel door Hem gevoed.
Zicht zijn het brood, de beker,
even zeker
is ons heil, ons eeuwig goed.

3. Wie 't gekruisigd lichaam eten,
mogen weten:
zo word ik met Christus één.
Drinkend 't bloed door Hem vergoten,
wordt genoten,
dat de Geest met Hem vereent.

Tekst: dr. H. van 't Veld
Melodie: Psalm 38

Om over door te denken/praten

1. Wat hebt u geleerd over het Heilig Avondmaal? Kunt u dat meenemen richting de komende bediening van het sacrament?
2. Is het vanzelfsprekend dat Christus' offer *voor mij* is? Waarom wel/niet?
3. Hoe merken wij dat de Heilige Geest, Die in Christus woont, ook in ons hart woont? Is dat bij u het geval?
4. Zegt u het de HC na: *Hij voor mij*? Waarom wel/niet?
5. Zegt u het de HC na: *ik voor Hem*? Waarom wel/niet?

Vragen voor de kinderen

Om de kinderen niet alleen bij de preek zelf maar ook bij het nagesprek in de gezinnen te betrekken, een aantal vragen. Als de jongens en meisjes goed proberen te luisteren naar de preek, kunnen ze het antwoord wel geven.

1. Wat betekent het woordje 'gemeenschap' ook alweer?
2. Waarom breekt de dominee tijdens de avondmaalsdienst het brood en vergiet hij de wijn? Wat zegt dat over wat de Heere Jezus gedaan heeft?
3. Wat vind jij van het jongetje uit de preek dat zei: 'de Heere Jezus woont in mijn hartje'?